No. 109. 1845.

VLISSINGSCHE COURANT.

Woensdag 10 September.

De uitgave dezer Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden f 2,25, en franco per post f 2,50. Advertentiën worden geplaatst à 10 Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodbekendmakingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1,20 is, en voor elken regel daarboven 20 Ct., behalve 35 Ct. zegelregt voor iedere plaatsing. Men abonneert zich bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren in het Rijk. Brieven franco.

NIEUWSTIJDINGEN.

DUITSCHLAND.

— In de Rijnsche dagbladen leest men het volgende: Paus *Gregorius XVI* heeft den 4. Augustus eene breve laten uitgaan, welke in Westphalen groot opzien heeft gebaard. Den H. Vader klaagt over den achteruitgang van de katholijke godsdienst in Westphalen, en doet daarover berispingen, niet aan het volk, maar aan de geestelijken, welke t' huis blijven in plaats van te prediken. Dienvolgens beveelt den H. Vader aan verscheidene geestelijken, zich den 6. September naar Munster te begeven, om er de onderrigtingen van hunnen bisschop te ontvangen. In dezelve breve leest men dat zes priesters, welke zeker valsch mirakel van een meisje met vijf wonden hadden ondersteund, door den H. Vader zijn afgekeurd.

— Men schrijft uit Erft aan een dagblad van Keulen, dat de aardappelen aldaar en in de omstreken van slechte hoedanigheid zijn, en onder de bevolking eenen gevaarlijken stoelgang hebben veroorzaakt. Meer dan 1500 personen zijn door die ziekte, welke eene cholerine schijnt te zijn, aangetast, en 45 zijn aan de gevolgen dezer ziekte of stoelgang, overleden.

ENGELAND.

— In de *Morning Chronicle* vinden wij een staaltje van engelsche zuinigheid, welke zuinigheid den economist duur te staan kwam. De mayor van Windsor, *Thomas Clarke* esq. moest dezer dagen met zijne twintigjarige dochter eene reis doen naar Southampton; een trein, die bij uitsluiting voor aanzienlijke lieden bestemd is, en waarin zij de dienstboden kunnen doen plaats nemen, die hen vergezellen, tegen een minderen prijs dan zij voor zich zelven betalen, vertrekt van Farnborough naar Southampton. De heer *Clarke* wilde zich van dien trein bedienen, hij nam voor zijne dochter eene plaats in eene diligence, doch hij zelf rangschikte zich onder de dienstboden, waardoor hij eene som van 3 shillings uitwon. Niet lang nadat de trein was vertrokken, ontdekte men, dat de heer *Clarke* niet de dienstbode van de jonge dame, maar haar vader en daarenboven mayor van Windsor was. Oogenblikkelijk werd van deze ongehoorde zuinigheid met den electrieken telegraaf, berigt gezonden naar Southampton, waar de heer *Clarke* bij zijne aankomst bij een der hoofd administrateuren werd ontboden. Onze overheidspersoon bevond zich in eenen zoo pijnlijken toestand, als waarin iemand van zijnen stand zich kan bevinden. De beschuldiging luidde, dat hij als dienstbode van de jonge dame had gereisd, terwijl hij haar vader was, en alzoo frauduleus vervoerkosten had ontdoken. Vooreerst werd hij uitgenoodigd de 3 shillings te betalen, en men maakte er hem beleefdelijk opmerkzaam op, dat hij eene boete van 40 shillings daarenboven had beloopen.

FRANKRIJK.

TWEE PIANO'S VOOR EENE. Voorleden Vrijdag kocht de heer *de C....*, oud-verificateur der rekenkamer in Frankrijk, die thans op een schoon eigendom, digt bij de Andelijs, woont, bij de heer *Drillebarre*, fabriekant van piano's te Parijs, een dier speeltuigen, na zich zorgvuldig verzekerd te hebben, dat hetzelve goed van klank en sierlijk vervaardigd was.

— Ik zoude wenschen, sprak de heer *de C....* tot den fabriekant, na overeengekomen te zijn wegens den prijs, dat gij mij op Zondag morgen uwe piano zoudt toezenden; ik verwacht volk, en mijne dochter, voor wie ik ze bestem, zal verrukt wezen het te beproeven in het bijzijn harer vriendinnen.... Zie hier handgeld; gij zult de factuur bij het speeltuig voegen, en ik zal het beloop derzelve bij den ontvangst storten.

De voorwaarden vastgesteld zijnde, keerde de heer *de C....* 's avonds huiswaarts met den spoorwegtrein. Den volgenden dag, Zaturdag, omtrent om drie ure namiddag, kwamen twee mannen eene berrie dragende, aan het hek zijner woning bellen, en toen men deze had geopend, kwam een hunner eene faktuur aanbieden waarop de naam van de heer *Drillebarre* gedrukt en den prijs van de piano aangeteekend waren.

— Drommel! gij komt vroeger dan ik u verwachtte, zeide de heer *de C....*, en het bevalt mij zeer wel; want morgen zou het wat laat geweest zijn.

Men droeg de zware kist met voorzigtigheid in de salon.

— Mijnheer, zeide de man die de factuur aangeboden had, de heer *Drillebarre*, mijn meester, verzoekt u het speeltuig door geen onervaren werkman te laten uit de kist nemen; morgen ochtend, met den trein van zes ure, zal hij den eersten meesterknecht der fabriek herwaarts zenden, en deze zal de piano plaatsen en in toon stellen, zoo gij het goed vindt.

— Wel zeker, mijn vriend, antwoordde de heer *de C......*; maar de faktuur is onderteekend als voldaan, ik wil u dus dezelve betalen.

De werkman maakte eenige opmerkingen: het was tijd genoeg, de betaling kon zeer wel gedaan worden aan den meesterknecht. Maar de oud-verificateur, die gaarne de zaken in regel houdt, bleef aandringen en eindigde met de som te tellen en er eenen goeden drinkpenning bij te voegen.

Den volgenden dag verloopt de morgen, zonder dat men den meesterknecht te voorschijn ziet komen. Eindelijk omtrent twee ure verschijnt eene berrie volmaakt aan de eerste gelijkende; maar ditmaal verzelt de heer *Drillebarre* de twee dragers, die zijne piano aanbrengen.

— Maar ik heb ze gister ontvangen, zeide de heer *de C...*

— Onmogelijk! antwoordt de fabriekant; zij is slechts dezen morgen uit mijn werkhuis gekomen en ik breng ze u.

— Gij wilt zeker zeggen dat gij komt om de piano te stellen welke ik gister ontvangen heb.

— Neen, ik kom mijn piano leveren, en hier is mijne faktuur...

De heer *de C...* meent dat hij droomt; men kan niet overeenkomen. Maar men gaat de groote kist openen welke daags te voren aangekomen is, en men vindt ze opgevuld met zeer schoone houten blokken van de beste soort, waarvoor de gewezen verificateur de bagatel van dertien honderd franken betaald had.

Eene klagt is ingediend geworden; maar tot heden is de dader dier bedriegerij niet ontdekt.

BELGIE.

— De *Vaderlander* van Gent meldt, dat in Belgie vrij van inkomende regten is gesteld, tarwe, rogge, garst, boekweit, turksche tarwe, boonen, erwten, haver, gort, aardappel-blom, aardappelen, rijst enz. Het is verboden aardappelen en boekweit uit te voeren.

Elkeen, zegt dat blad, zal met ons deze maatregelen toejuichen en goedkeuren. Het is aan de aanhoudende pogingen en het gestadig aandringen der liberale oppositie-bladen toe te schrijven, dat dezelve zijn genomen.

— Een zonderling verschijnsel heeft dezer dagen de Waalsche gemeente Genval in rep en roer gebragt. De vrouw van een vleeschhouwer is er van een welgeschapen kind bevallen; maar welks geslacht met geene juistheid is te bepalen. Verscheidene doctors in heel- en vroedkunde zijn er bij gekomen, maar hunne wetenschap is bij dit zonderling schepsel te kort geschoten. De pastoor en den burgemeester zijn niet minder verlegen geweest, toen het op den doop en de geboorte-verklaring aankwam, en hebben zich daaruit gered: den eersten met aan het kind de namen van *Maria* en *Joseph* te geven; den anderen heeft het kind op de geboorte-registers ingeschreven als van *een onbekend geslacht* zijnde.

— Naar men verzekert, zou er een soort van *cholerine* binnen Gent heerschen: want schier nooit heeft men zoo vele personen aangetroffen die met darmstekingen gekweld zijn; het is vooral onder de behoeftige klasse dat zulks zich meest openbaart.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE, den 5. September. Door het Provinciaal Geregtshof van Zuid-Holland, kamer van correctionele appellen, is op gisteren, onder voorzitterschap van Mr. *J. A. Philipse*, behandeld de zaak van *E. Meeter*, destijds redacteur van het weekblad *de Ooyevaar*, vroeger bij *J. du Mee*, thans bij *P. van Mingelen* alhier uitgegeven, appellant van een vonnis door de Arrondissements-Regtbank alhier, den 2. Junij jl. gewezen, bij welk vonnis de app. is schuldig verklaard aan het misdrijf van laster en dienvolgens is veroordeeld tot eene gevangenisstraf van zes maanden, eene geldboete van ƒ 1000, ontzegging van de burgerregten bij art. 42 van het Wetboek van Strafregt omschreven, vergoeding aan de gevoegde partij eener geldboete van ƒ 100 en in de kosten van het proces.

— In de teregtzitting van het prov. hof van Zuid-Holland is de behandeling voortgezet van het appel in zake *J. Deys* tegen *E. Meeter*.

Mr. *D. Léon*, als advokaat van de gevoegde partij optredende, heeft de civiele vordering toegelicht, en bij deze gelegenheid gewraakt de door den app. gebezigde telastlegging, alsof namelijk de aan zekere vrouw, houdster van een publiek huis, verleende gratie voor ƒ 200 zoude zijn gekocht, eene imputatie die, voor zoo ver dezelve op hem als verdediger in deze zaak mogt toepasselijk zijn, hij met verachting van zich afwierp, terwijl deze snoode aantijging voor zoo verre dezelve op Z. Exc. den Minister van Justitie en andere hooge ambtenaren mogt doelen; deze laatste daar zijn, om zich, des geraden oordeelende, van dezen blaam te zuiveren.

De adv.-gen. Mr. *la Grappe Dominicus* heeft de publieke actie geadstrueerd en geconcludeerd tot bevestiging van het gewezen vonnis, voor zoo ver betreft de uitgesprokene straf. — De uitspraak is bepaald op heden over 8 dagen.

— Van den Helder schrijft men van den 5. Sept.: « Heden is alhier van Vlissingen, onder een salut van 11 schoten, binnengekomen Z. M. korvet *Juno*, kapitein ter zee *Moll*; alsmede afgekomen van Amsterdam Z. M. stoomschip *Vesuvius*, kommand. luit. ter zee 1. kl. *C. G. van Hoogenhouck Tulleken*, ten einde een' kruistogt te doen in de Noordzee, om deszelfs machines te probeeren, en bij goedbevinding derzelve, de reis naar Java te ondernemen.

De onbegrijpelijke Diefstallen.

—

(Vervolg van onze vorige.)

– Roerendieven, riep vader LAGAUZ uit, zich in zijn plaatselijken hoogmoed gekwetst voelende; God geve dat gij spoedig een einde maken mogt aan de kwellingen, welke zij ons sedert zes maanden aandoen.

– Welaan, het zal een vijftiental dagen werk kosten.

– Reken er niet op, mijnheer de kommissaris; als wij, boeren, slim willen zijn, kunnen wij somtijds een stedeling lang bezig houden.

Den volgenden dag, zijnde Zondag, ging ANDRÉ GRISARD aan het werk. Onmiddelijk na het eindigen der mis, ging hij naar de herberg la Place. Van de gesprekken, die rond hem plaats hebben, ontsnapt niets aan de ooren van een' policie-dienaar; zelfs bezitten zij, welke aan het opsporen van booswichten gewoon zijn, de kunst, om door de taalvoering de verborgen gedachten te vernemen, welke dikwijls geheel het tegenovergestelde zijn van hetgeen gezegd wordt!" ANDRÉ GRISARD behoorde tot dit soort van policie-vossen, en, meer dan een doortrapte schelm was verwonderd geweest, van zich door hem bij den kraag te zien vatten, voor het tegenovergestelde van hetgeen hij gezegd had. Ook kende hij spoedig de slimste lieden der gemeente. Na een overzigt der aangezigten, hetwelk de waarnemingen zijns gehoors bevestigde, was hij overtuigd, dat er noch dieven noch medepligtigen aanwezig waren; hij mengde zich dus vriendschappelijk in het gesprek; hij liet zich door de best onderrigte personen inlichtingen geven wegens de geheimzinnige diefstallen, overleidde alle omstandigheden die hij reeds kende, staalde zijne overtuiging, en keerde huiswaarts; even als een veldheer wiens schikkingen onherroepelijk zijn vastgesteld en die eenige uren in zijn tent gaat rusten, alvorens den aanval te beginnen.

De maire en de vrederegter, die van wege den kommissaris een berigt hadden ontvangen, plaatsten omtrent negen ure 's avonds vier wachters op een verborgen plaats, alwaar zij in stilte moesten blijven. De veldwachter en een jong, met verlof aanwezig soldaat, betrokken een' anderen bedekten post; de gewezen kommissaris sloop heimelijk naar een tusschenpunt, terwijl de heer JANDE COUTARD, met het wetboek in de hand, een proces-verbaal gereed maakte; ook vader LAGAUZ trok te velde; eindelijk was alles in orde en men wachtte den vijand af.

De gebarsten kerkklok sloeg elf ure, toen ANDRÉ GRISARD, een man, voorzien van een dievenlantaarn, langs eene haag zag kruipen, somtijds het hoofd verheffende, om regts en links romdom zich te zien. In de schaduw der haag zich aan het oog onttrekkende, zette hij langzaam zijn weg voort.

– Daar is hij, dacht de oude vos, en hij bootste het geroep van den koekkoek na.

Op dit gerucht stond de nachtwandelaar stil, zette vervolgens zijn weg voort en verdween.

– Drommels! riep de gewezen kommissaris uit, indien hij mij maar niet ontsnapt! ik kan hem alleen niet vatten, want hij heeft misschien medepligtigen.... en de domkoppen hooren mijn geroep niet....

Juist op dit oogenblik antwoordde iemand op zijn koekkoeksgeroep.

– Eindelijk komen zij! En ANDRÉ GRISARD kroop uit het kreupelbosch zacht naar den hoek der haag, langs waar hij den onbekende had zien verdwijnen. Een ligt kraken der takken en de beweging van twee voeten, beurtelings in het slijk drukkende, overtuigde hem op nieuw van zijne aanwezigheid. Daar de gewezen kommissaris hoorde dat de veldwachter en de verlofganger hem ter hulp kwamen, waagde hij het te roepen: Wie is daar!

– En wie zijt gij? antwoordde een forsche stem.

Op hetzelfde oogenblik voelde ANDRÉ GRISARD zich door een sterken arm aangegrepen en terwijl hij zich van zijn aanrander poogde te ontdoen, voegde hij er bij:

– Ik arresteer u, schelm!.... help!.... help!.... Maar gij verwurgt mij; ik ben de kommissaris van policie.

Eene losbranding van vuurwapens brak zijne rede af. Daar deze schoten op zekeren afstand van hem kwamen, schreef hij dezelve toe aan de medepligtigen van zijn' dief, en eene stuiptrekkende beweging gevoelende, zeide hij zachtjes: Laat mij los, ik zal u ook los laten. Maar tot antwoord kneep den aanrander hem nog geweldiger de keel toe.

Intusschen was er beweging in het dorp ontstaan; men hoorde gerucht op straat; eenige vensters werden voorzigtig geopend en hier en daar hoorde men vrouwen- en kindergejammer uit de hutten opgaan, alwaar alles in doodsangst verkeerde, als of den ondergang des dorps aanstaande was.

Naar mate het gerucht vermeerderde, herkreeg de gewezen kommissaris van policie zijne tegenwoordigheid van geest weder. Hij was er in geslaagd zijn hals te bevrijden, zonder nogthans de kraag van zijn tegenstrever los te laten. Eensklaps liepen drie of vier mannen onwillekeurig tegen hen aan en wierpen hen omver, zonder dat zij elkander loslieten.

Een naburige deur werd geopend en bij het licht dat uit het huis straalde, herkenden de strijders elkander.

– Hoe! vader LAGAUZ, zijt gij het?

– Wat zie ik! het is de kommissaris van policie!

– Ik heb u voor een dief gehouden.

– En ik dan! Hola! help ons opstaan en gij, JAN, breng de lantaarn, opdat wij zouden kunnen zien.

– Maar dat schot? vroeg ANDRÉ GRISARD, zijn halsdoek los makende.

– Ja, dat geweerschot? hernam vader LAGAUZ, zich tot de twee vlugtelingen wendende.

– Ik heb het losgebrand, antwoordde een hunner, met eene door vermoeidheid en schrik afgebroken stem, en ik ben zeker dat ik iemand heb neêrgeschoten, en wel iemand die niet zeer ligt was, want bij het nederstorten maakte hij een groot gedruisch!... Het moet een lid der bende geweest zijn; maar naauwelijks was mijn schot gelost, of deze drie bloodaards gingen op de vlugt. Daar ik slechts eenmaal schieten kon, ben ik hen gevolgd. Maar daar wij thans allen bij elkander zijn, laten wij nu gaan zien of wij den deugeniet vinden kunnen.

Men wapende zich nu met alles wat bij de hand was, en in digt gesloten kolonne trok men naar de plaats der vreesselijke gebeurtenis.

Men vondt inderdaad een lijk op straat liggen, welks leden stuiptrekkend bewogen werden; maar het was dat van een ezel; het arme dier gaf den laatsten snik.

– Mijn God! riep de moordenaar, zich met droefheid op den ezel nederbuigde, het is MASTAPHA die ik gedood heb; nu begrijp ik het, in plaats van op het werda uws meesters te antwoorden, hebt gij zijne stem herkent en zijt tot hem gekomen. Vervloekte dieven! indien ik er een krijgen kan.... Ik ga niet meer op wacht; het is gedaan! Ik zou mijne koe misschien ook nog wel neêrschieten.

(Vervolg hierna.)

's BOSCH, den 4. September. Gisteren namiddag is in de haven alhier aangekomen eene schuit met zandaardappelen, welke verkocht zijn, ten *f* 3 het nederlandsch mud. Dezelve waren aangevoerd van Grave en omliggende landen. Men verdrong elkander letterlijk, om er van te bekomen. Eenige menschen hadden dezelve gekookt, en de bevinding dat zij goed waren, verspreidde zich weldra, zoodat de halve stad toesnelde, om er van te kunnen bekomen. Wenschelijk ware het, dat de ingezetenen door nieuwe toevoeren in staat gesteld werden, zich van goede aardappelen te voorzien, daar over de thans aan de markt gebragte slechts eene stem opgaat, over de slechte, ja onbruikbare kwaliteit derzelve.

LEEUWARDEN, den 4. September. Men verneemt, dat sommige verkoopers van *Gort*, zich niet zouden ontzien, om, ten einde de maat of het gewigt daarvan te vermeerderen, de *Gort*, vóór den verkoop, tot eene zekere mate, te laten weeken, en daarna, om de blanke kleur daaraan te hergeven, met gestampt of gemalen wit krijt te vermengen, en dat de heer Staatsraad Gouverneur dezer provincie, hiervan onderrigt, de aandacht der plaatselijke besturen op deze kwade practijken, waardoor dit levensmiddel ook aan spoedig bederf onderhevig zoude zijn, heeft gevestigd, opdat de ingezetenen daarmede bekend zouden worden, en het bedrog, waar het binnen de provincie mogt worden gepleegd, door de middelen, daartoe ten dienste staande, worden verhinderd en tegen gegaan.

VLISSINGEN, den 7. September. Heden morgen, om half 11 ure, zijn van Antwerpen op onze reede gearriveerd en met saluutschoten van onze batterijen ontvangen, drie koninklijke Engelsche stoomjagten, op een van welke zich H. M. de Koningin en Prins *Albert* bevonden, van hoogstderzelver reis in Duitschland naar Engeland terugkeerende; een der stoomjagten is dadelijk doorgevaren, doch twee derzelve zijn voor deze stad ten anker gekomen en des avonds om half 5 naar zee gestoomd.

— De oorlog tusschen Mexico en de Vereenigde Staten is uitgebroken. Deze gebeurtenis, oogenschijnlijk van niet zeer veel gewigt, kan de belangrijkste gevolgen hebben, daar het alles behalve onwaarschijnlijk is, dat Mexico door Engeland wordt ondersteund, om den krijg tegen de groote republiek der nieuwe wereld vol te houden.

En wanneer Engeland zich aan de zijde van Mexico schaart, dan is het alverder zeer wel mogelijk, dat Frankrijk de Vereenigde Staten, des gevorderd, te hulp zal komen.

Eene dergelijke ontwikkeling sleept natuurlijk andere Mogendheden, die in hun land eene marine kunnen vinden, in den maalstroom des oorlogs mede: maar als nu eens de hulp onzer zoo zeer verwaarloosde marine wordt vereischt, wat zullen wij, Nederlanders, dan aanvangen?

— Iedereen heeft de groote reinheid in de hollandsche steden opgemerkt of heeft er ten minsten van hooren spreken.

In het jaar 1829 kwam professor *D*.... van Gottingen, een bezoek afleggen bij professor *S*.... te Utrecht. — Professor *S*.... was een zeer vrolijk en geestig man. Eens hadden beide professoren aan het middagmaal een stevigen fles *Cantemerle*, den geliefkoosden wijn der noord-nederlanders genuttigd. Na het eten, *kuyerden* beide geleerden, een cigaartje naar 's lands mode rookende, Utrechts straten op en af. — Eensklaps overkwam den germanischen professor een dier behoeftens, die men zonder de zeden te zeer tegen het hoofd te loopen, op eene afgelegen plaats in de straat verrigt. — De professor, aan de natuur gehoor gevende, wilde zonder vele formaliteiten zich van het overvloedige tegen eenen muur verlossen. De Utrechtsche geleerde, dit ziende, vraagde hem, of hij niet beschaamd was zulke onreinigheid op klaar lichten dag in de straat te verrigten.

— Hoe zal ik dan doen, ik kan mij niet meer inhouden? — hernam de Gottinger professor. — Wel antwoordde professor *S*...., belt twee keeren aan de eerste deur de beste, en de knecht of meid zal, met de een of andere tob bij u komen en u behulpzaam zijn.

Men weet dat in de steden in Holland, wanneer men omstreeks vijf ure 's avonds twee keeren aan de huizen belt, dit een teeken is, dat de melkboer aanwezig is, en dat dan de meid of knecht met eenen tob om de melk te ontvangen, uitkomt.

De duitsche professor, ofschoon over deze gewoonte verbaasd, belde twee keeren, en weldra verscheen er een allerliefst jong meisje met eene tob in de hand.

Professor *S*.... dit ziende, schaterde uit van lagchen en waarschuwde hierdoor den duitschen professor, dat hem eene poets gebakken werd. De Duitscher echter raakte niet van zijn stuk af, haalde een visite-kaartje uit zijne brieventasch, en gaf het statig aan de meid af, met verzoek om hetzelve aan den heer des huizes over te reiken.

INGEZONDEN STUKKEN.

Dat gaapt als een oven!

Hoe is het toch mogelijk, vragen velen, dat men op twee Sijnodes de kwestie niet heeft kunnen beslechten, of de Professoren in de theologie al dan niet behooren te doceren naar den geest van het Hervormd Kerkgenootschap? Men zoude zoo niet vragen, als men maar naauwlettend het besluit las op het hooger onderwijs. Volgens art. 56 van dat besluit, moeten de Heeren Professoren de jongelingen vormen voor, let wel, voor de Hervormde Godsdienst, en was er niet meer, de Utrechtsche Professor VINKE had regt; maar het geheele besluit lezende, dan ziet men dat de werkzaamheden zoo zijn, die de Hoogleeraren te verrigten hebben, dat men dezelve niet kan overeen brengen met art. 56, en zoo heeft dan die Professor weder geen gelijk; dat besluit heeft iets van een Janus-kopje, een gezigt met twee hoofden, en is dus een mixmax; dat gaapt als een oven, en tevens regt geschikt om de Professoren in onmin en rusie onderling te brengen, en daarom is het te hopen, en des noods te verzoeken, van en aan Z. Exc. de Minister van Binnenlandsche Zaken, ja te verwachten, dat Z. Exc. aan Z. M. onzen geliefden en geeerbiedigden Koning eene voordragt zal doen, om eene emplatie op dit mixmaxiaansche besluit daar te stellen, die duidelijk aantoont, wat men wil. Te meer is dit te verwachten, om, zoo als Professor VINKE dit besluit opvat, het in strijd zoude zijn met onze staatsregeling, daar er geen predominerend kerkgenootschap grondwettelijk mag bestaan, en dit toch het geval zoude zijn, als de Hoogleeraren aan de lands academien Hervormde Hoogleeraren zouden zijn. Het gouvernement kan Hoogleeraren in de theologie qua wetenschap aan 's lands Hoogescholen even, als in andere faculteiten plaatsen en bezoldigen, maar geene die tot een genootschap behooren. O, Minister van Binnenlandsche Zaken kom ons te hulp! Amen!

REDESTEIN, 5 September 1845. *Jan Opregt.*

LETTERNIEUWS.

HONGERSNOOD.

Bij den Boekhandelaar H. NIJGH, te Rotterdam, is eene zeer belangrijke brochure van de pers gekomen, getiteld: *Hongersnood, of wat staat ons anders voor de deur, bij het mislukken van den aardappel-oogst. Wat moet in deze gedaan worden?* Het volgende bevat een' korten inhoud van dit werkje, en een voorstel van den schrijver, tot wering van het schrikbarend gebrek hetwelk aanstaande is.

«Minstens zes weken zijn er verloopen sedert de landman voor het eerst de zorgbarende ontdekking deed, dat de aardappelen waren aangetast door eene ziekte, welke alle hoop op eenen gewonen, veel min op eenen gezegenden oogst deed verdwijnen. De voortgang der kwaal is zoo snel, zoo onverwacht, zoo moedbenemend toegenomen, dat niemand zich aan overdrijving schuldig maakt, die zegt: in *Noord-Nederland* zijn dit jaar twee derde der aardappelen onbruikbaar.

«Dit is eene daadzaak.

«Die daadzaak vereischt ernstige, ja de ernstigste overweging. Aardappelen immers zijn, sedert anderhalve eeuw, het hoofdvoedsel in ons land; neemt den aardappelen schotel van de tafel en wat rest u?

«"In overvloed" zegt de rijke, en hij heeft gelijk.

«"Nog veel" zegt de gegoede burger, en hij spreekt de waarheid.

«"Niet veel bijzonders" zegt de min gegoede, en wie zal het hem tegenspreken. "Bijna letterlijk niets" weent de behoeftige en de arme: zal men hem een leugenaar noemen?

«Zoo er nu eene waarheid is, die door alle tijden gangbaar was, is en blijven zal, dan is het deze: er moet gegeten worden.

«Is er in een of ander land niet genoeg gegroeid om te eten, dan moet het ontbrekende van elders aangevuld worden. Die dan geld heeft kan koopen; maar die het niet heeft? .... Die weinig of niets verdient? .... Die in gewone tijden, als Gods zegenende hand milddadig was, slechts zooveel hadden om met fatsoen den hongersnood te ontsnappen? .... En hoevelen van die weinig of niet hebbenden zijn er in mijn Vaderland? Eten zij thans den buik nog vol? Welk vooruitzigt biedt hun het naderende barre saisoen aan?"

De schrijver geeft vervolgens een verslag van de oorzaken der aardappelen-ziekte; middelen tot stuiting der kwaal; voorzorg-maatregelen voor een volgend jaar, enz. Daarna volgen drie artikelen uit de *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, als: *Eerste, tweede en derde ernstig woord betrekkelijk den mislukten aardappelen-oogst.* Het derde ernstig woord, hetwelk mede het plan van den schrijver bevat, laten wij hier volgen.

«Duurte bestaat reeds; gebrek zal eerlang aan de woning der armen, der behoeftigen en van den mingegoeden burgerstand kloppen. De ligtvaardige en onnadenkende zegge; er zijn meer dure en slechte jaren geweest en met name het jaar 1816; en toch zijn wij er door geworsteld. Zulk eene redenering is in onzen tijd onzin, is verderfelijk. NAPOLEON had, 't is waar, ons land uitgemergeld, maar het Nederlandsche volk was als het ware verjongd: een nieuw tijdvak was voor hetzelve aangevangen; er heerschte hoop op eene blijde toekomst, veerkracht en eensgezindheid. De belasting was dragelijk; milddadigheid kende geene perken uit dankbaarheid jegens Hem, die onze slavenketenen had geslaakt; het Nederlandsche volk vertoonde het beeld van een gezin, in hetwelk Gods kastijdende hand de harten nader verbindt. Maar welke harde, onverdiende, ongehoorde en nooit te voorziene slagen hebben *Noord-Nederland* sedert dien tijd getroffen? Zwijge ik van kleine rampen. Maar zeven jaren en langer in eenen staat van oorlog te verkeeren, te midden van den vrede; schrikinboezemende opeenstapeling van schulden; lasten te torschen boven deszelfs krachten! Enkelen bezitten enorme kapitalen; de aristocratie verdeelt de winstgevende posten onder zich; maar de middelstand is te vergelijken bij eenen mensch, dien men eene ader heeft gelaten en droppelsgewijze laat doodbloeden, daardoor knaagt de kanker aan de geheele maatschappij. Bij goeden oogst, als de prijzen middelmatig waren, sloeg men zich, als ik mij zoo mag uitdrukken, door den vijand heen; bedelpartijen, op kleine en groote schaal lapten den boel zoo 'nu en dan nog wat op; maar thans? !

«Neen, en duizendmaal neen, wij schrijven den ongunstigen toestand van ons volksbestaan niet toe aan het huis van Oranje. Van af, WILLEM den Zwijger, tot aan onzen tegenwoordigen geëerbiedigden vorst waren stadhouders en koningen innig bezield met zucht voor het heil des volks, dat doordrongen was en is van de nimmer naar waarde geschatte diensten, door dat Huis aan het nakroost der Batavieren bewezen. *Nederland* en Oranje waren en zijn een en zullen en moeten een blijven. Maar de vloek des volks treffe den kop der vleijers, der valsche raadgevers, van eene eigenbelang zoekende factie, die slechts haar eigen dierbaar *ik* kent en jubelt bij het zien welslagen harer pogingen, verga dan ook de algemeene welvaart. Daar en daarin alleen ligt de kiem van alle wrevel, botsing, malaise en achteruitgang.

«Ik moest aantoonen dat er een dreigend kwaad aanwezig is en waarom het zich onder eene bekommering inboezemende gedaante zal vertoonen, indien men de dringende behoefte tot werkdadig handelen zal gevoelen. Er *moeten* levensmiddelen worden aangekocht, opdat de armen om niet, kunnen gevoed worden en de mingegoede burgers, de behoeftigen, dezen winter en het aanstaande voorjaar tegen een matigen prijs althans dat kunnen bekomen, wat den honger uit hunne woningen houdt. Men heeft het gouvernement die taak willen opdragen, maar eilieve: over welke gelden kan en mag het gouvernement in dezen beschikken? Laten wij blijde zijn indien de inkomsten der schatkist de uitgaven kunnen dekken; en in elk geval staat het den ministers niet vrij over gelden te beschikken, anders, of tot eenig doel, dan de Staten-Generaal hen hebben vergund.

«De natie helpe zich zelve — zij handelt dan wijzer. Zie hier wat ik mij voorstel dat gedaan kan worden; dwaal ik, ik doe het ter goeder trouw en zal met dankbaarheid teregtwijzing ontvangen.

«Tot inkoop van eene groote hoeveelheid der eerste levensbehoeften wordt een aanzienlijk kapitaal vereischt; de hoofdvraag is: hoe een zoodanig kapitaal bij elkander te brengen?

a. Het gouvernement geve deszelfs toestemming tot eene algemeene kollekte door het geheele koningrijk (en ook in onze Oost- en West-Indische bezittingen; de giften zullen wel wat laat, doch daarom niet te onpas komen, want juist tegen het voorjaar zal zich het gebrek het nijpenst doen gevoelen.)

b. «In elke stad en in elk dorp, waar daartoe mogelijkheid bestaat, worde een concert gegeven, op een en denzelfden dag, de opbrengst daarvan worde bezorgd aan de kommissie tot aankoop der eerste levensbehoeften (over die kommissie nader.)

c. «Te *Amsterdam* vorme zich eene hoofd-kommissie met den heer Burgemeester aan het hoofd; in elke stad en elk dorp eene sub-kommissie, insgelijks met den Burgemeester aan het hoofd. Bij publicatie worde bekend gemaakt, dat een renteloos voorschot tot een edel doel wordt gevraagd. Op eenen bepaalden dag gaan twee leden met een inteekeninglijst rond bij gegoeden; ieder teekent in voor zooveel hij verkiest, zij het ook slechts voor één gulden. Den volgenden dag, of twee of drie dagen later wordt het geld opgehaald tegen afgifte van een kaartje, waarop aan de eene zijde de woorden: goed voor........ (de som waarvoor is ingeteekend, in woorden uitgedrukt) en daaronder de handteekening van den Burgemeester; aan de keerzijde schrijve men: Renteloos voorschot voor den tijd van een jaar.

«Al de ingezamelde gelden worden overgemaakt aan de hoofd-kommissie te *Amsterdam*. Deze koopt tegen den minst mogelijken prijs de levensmiddelen, welke voor het volk geschikt zijn. De sub-kommissie van elke andere stad of dorp in het koningrijk, ontbiede uit de magazijnen der hoofdstad, zoo veel als zij oorbaar zal achten voor de plaatselijke behoefte.

«Indien wij nu aannemen, dat de levensmiddelen tegen geringeren prijs moeten worden uitverkocht dan waarvoor zij zijn ingeslagen, dan rest altijd de opbrengst der algemeene kollecte en der te gevene concerten (of iets dergelijks), om het te kort komende aan het renteloos kapitaal aan te vullen."

Wij verwijzen overigens naar de brochure zelve, welke wij in veler handen wenschen.

MENGELINGEN.

Twee jong gehuwden lieten zich portretteeren door een jong schilder. 't Leek perfect, en de schilder die goedkoop gewerkt had, bleef de huisvriend der jonge lieden.

Maar — de echte man kreeg argwaan omtrent des schilders bezoeken, hoe bezadigd en effen hij dan ook kijken mogt, en om zich te overtuigen of hij 't regt had of niet, bedacht hij een list. De schilder zou komen thee drinken en den avond als gewoonlijk passeeren. Hij kwam, keek stemmig als altijd, sprak over den scherpen noordenwind, over de rotte aardappels, de dure rijst en dat er zoo moeielijk aan snijboonen te komen was. Wel waar — beste vriend! zei de buurheer, die tusschen beide in zat.

De avond viel — 't licht werd ontstoken en terwijl de schilder eenige aanmerkingen maakte over de drukkunst, 't schilderen — decalqueeren enz. enz., maakte de olijke maar jaloersche echtgenoot de voorste vinger van zijne regterhand met gebrande kurk ter dege zwart, en snoot toen, onhandig als hij was, de kaars uit.

«Ei, dat vind ik aardig!" sprak het vrouwtje.

«Niemendal," mompelde de beste vriend.

«Schrei maar niet, boutje!" sprak de man — en streek haar aan de bovenlip met het zwarte topje van den wijsvinger — ik zal de kaars even in de keuken weer aansteken."

En hij deed het.

Terugkomende zat de schilder met 't eene been over het andere, met gevouwen handen, zoo 't scheen *verbaasd* te verlangen dat de gastheer toch licht in de duisternis gaf en — met een zwarte bovenlip!

De heer des huizes hield de kaars voor des schilders hoofd, keek hem even aan, greep hem onverwachts in de kraag, bragt hem voor den spiegel en zei toen: «zie je wel uilskop!" — deed de deur open en schoof hem er vrij onzacht uit, met de woorden: «*Decalqueeren hè!*"

ADVERTENTIEN.

ZEETIJDINGEN.

VLISSINGEN, den 9. September. Sedert den 6. dezer zijn alhier ter reede gekomen.

Voor Antwerpen bestemd:

Julie en Caroline, C. Jacobsen, Noorwegen, hout; Sarah Ann, H. Scofield, Boston, katoen en rijst; Gohthen, J. N. Norberg, Tangërod, lijnzaad; Hamsterley Hall, J. Joblin, Sunderland, steenkolen; Josephine Elise, J. Haben, Riga, hennipzaad.

Voor Vlissingen bestemd:

Sarah, ... Sunderland, steenkolen.

Van Antwerpen zijn de Schelde afgekomen en van deze reede naar zee gezeild.

Sijvine, J. S. Kraeft, ballast, Londen; Gebina, H. O. Meijer, stukgoed, Christiaansand.

Van Gend gezeild:

The Hope, J. Higgins, ballast, Londen.

TE VLISSINGEN, BIJ A. W. VAN BIENEN.